

Mehmet Akif Ersoy'un İslam Aile Hukukunun Bazı Konuları Hakkındaki Görüşleri

Sümeyye Erdoğan

 <https://orcid.org/0000-0003-3304-3878> | ssumeyyeerdogan@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye

Öz

Mehmet Akif Ersoy, İslam esasları üzerine kurulu bir toplumun gerekliliğini savunmaktadır. Şiirleri aracılığıyla da toplumsal konuları ele almıştır. Safahat adlı şiir külliyyatında Türk toplumunun yaşadığı savaflara, yozlaşmalara, ekonomik sıkıntılara, anlaşmazlıklara ve toplumsal değişmelere yer vermiştir. Mehmet Akif, toplumda meydana gelen bu büyük değişimlerin fazlalığına ve olumsuz yönlerine dikkat çekmektedir. Toplumda mefsedet doğuran durumların sebebinin, İslam'ın hüküm ve kaidelerinden uzaklaşılması olduğunu belirtmiştir. Çözümün ise ancak dinî hükümlerin doğru bir şekilde yaşanması olduğunu ifade etmiştir. Akif'e göre bunun sağlanabilmesi için dini, insanlara doğru anlatan iyi fıkıh alimlerine ihtiyaç vardır. Toplumda mevcut bulunan din anlayışı; Kur'an, Sünnet ve icma temelinde akıl süzgecinden geçirilerek düzeltilmelidir. Keza insanların fıkıh alanındaki yetersiz ve yanlış bilgileri toplumda birçok konuda yozlaşmayı da beraberinde getirir. Dinden uzaklaşmanın getirmiş olduğu kötü sonuçlardan en çok etkilenenler arasında da şüphesiz aile kavramı yer almaktadır. Mehmet Akif'e göre aile hayatı düzgün olmayan toplumlar geri kalmaya mahkumdur. Akif'in yaşadığı dönemde karşılaştığı ve eleştirdiği aile hayatındaki sorunlar günümüzde de geçerliliğini korumaktadır. Bu nedenle çalışmamızda Mehmet Akif'in tanık olduğu ve eleştirdiği aile hayatına dair toplumsal sorunlar, İslam hukuku açısından değerlendirilmiştir. Böylelikle İslam hukuk kaidelerinden uzaklaşmanın aile hayatında oluşturduğu yozlaşma, net bir şekilde ortaya konmak istenmiştir. Konunun kapsamı içinde olmaları sebebiyle Köse İmam, Meyhane ve Asım şiirlerinde aktarılan manzum hikâyeler üzerinde durulmuştur. Şiirlerdeki olay örgülerinde çeyiz, nafaka, te'addüd-i zevcât, eşler arası münasebet, mal rejimi ve talâk konuları karşımıza çıkmaktadır. Eserde yer alan örnek olaylar ile ilgili Mehmet Akif'in yorumlarına yer verilmiştir. Daha sonrasında ilgili konuya dair açıklama yapılmış ve yanlış bilinen/uygulanan durumlar İslam hukukuna göre izah edilmiştir. Çalışma sonucunda dinin koymuş olduğu hükümlerin devre dışı bırakılması veya yanlış yorumlanmasının aile hayatı üzerindeki zararını görmekteyiz. Akif'e göre aile hayatında kadına hak ettiği değerin verilmesi, çok evliliğin keyfi bir uygulama olmaktan çıkarılması, boşama konusundaki yanlış algıların düzeltilmesi, evlilik sürecinde kadının mali haklarını elde etmesi ve koruyabilmesi gibi hususlar ancak İslam hukuk kaidelerinin doğru anlaşılması ile mümkündür. Çünkü kadının insan yerine bile konmadığı, kız çocuklarının diri diri gömüldüğü, aile hayatında belirsizliğin olduğu bir toplumdan asr-ı saadet toplumuna ancak İslamiyet ile ulaşılmıştır. Bu nedenle dinin/fıkıhın geri plana atıldığı toplumlarda en çok kadınlar, çocuklar ve aile hayatı zarar görmektedir. Bir milleti ileri

taşıyacak neslin yetişmesi ise ancak aileye dair yanlış bilgilerin giderilip, sorunların düzeltilmesi ile mümkündür.

Anahtar Kelimeler

İslam Hukuku, Mehmet Akif Ersoy, Safahat, Aile, Aile Hukuku.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Mehmet Akif Ersoy'un İslam Aile Hukukunun Bazı Konuları Hakkındaki Görüşleri" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	26.07.2023
Kabul Tarihi	04.08.2023
Yayın Tarihi	08.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Hukuk
Araştırma Alanı	İslam Hukuku
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/552
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	22. Oturum - 30 Ağustos 2023 Çarşamba 17:00 - 18:30
Telif Hakkı	© 2023 Sümeyye Erdoğan. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Erdoğan, Sümeyye. "Mehmet Akif Ersoy'un İslam Aile Hukukunun Bazı Konuları Hakkındaki Görüşleri". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 325-328. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Mehmet Akif Ersoy's Views on Some Issues of Islamic Family Law

Sümeyye Erdoğan

 <https://orcid.org/0000-0003-3304-3878> | ssumeyyeerdogan@gmail.com

Master's Student, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

Abstract

Mehmet Akif Ersoy defends the necessity of a society based on Islamic principles. He also dealt with social issues through his poems. In his poetry corpus called Safahat, he gave place to the wars, corruption, economic troubles, disagreements, and social changes experienced by Turkish society. Mehmet Akif draws attention to the excess and negative aspects of these great changes in society. He stated that the reason for the situations that cause enchantment in the society is the departure from the rules and rules of Islam. He states that the solution is only to live the religious provisions correctly. According to Akif, there is a need for good fiqh scholars who explain religion correctly to people in order to achieve this situation. The understanding of religion in the society; It should be corrected by filtering the mind based on the Qur'an, Sunnah, and consensus. Likewise, people's inadequate and wrong knowledge in the field of fiqh brings corruption into many issues in society. Undoubtedly, the concept of family is among those most affected by the bad consequences of being away from religion. According to Mehmet Akif, societies that do not have a proper family life are doomed to fall behind. The problems in family life that Mehmet Akif faced and criticized during his lifetime still remain valid today. For this reason, in our study, the social problems of family life witnessed and criticized by Mehmet Akif were evaluated in terms of Islamic law. Thus, it is desired to clearly reveal the corruption in family life caused by moving away from the rules of Islamic law. Due to the fact that they are within the scope of the subject, the poetic stories conveyed in the poems of Köse İmam, Meyhane, and Asım are emphasized. In the plots of the poems, we come across the subjects of dowry, alimony, polygamy, relationship between spouses, property regime, and divorce. Mehmet Akif's comments about the case studies in the work are included. Afterwards, a statement was made on the relevant subject, and the misunderstood/applied situations were explained according to Islamic law. As a result of the study, we see the damage to family life of the deactivation or misinterpretation of the provisions of religion. According to Mehmet Akif, issues such as giving women the value they deserve in family life, removing polygamy from being an arbitrary practice, correcting misconceptions about divorce, obtaining and protecting women's financial rights during the marriage process are only possible with the correct understanding of Islamic legal principles. Because, from a society where women are not even considered human beings, girls are buried alive, and there is uncertainty in family life, a society of the century of bliss has been reached only with Islam. For this reason, women, children, and family life suffer the most in societies where religion/fiqh is put into the background.

Raising the generation that will carry a nation forward is only possible by removing the wrong information about the family and correcting the problems.

Keywords

Islamic Law, Mehmet Akif Ersoy, Safahat, Family Law, Family.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Mehmet Akif Ersoy’s Views on Some Issues of Islamic Family Law” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-07-26
Accepted	2023-08-04
Published	2023-08-08
Category	Art & Humanities, Religion & Theology, Social and Behaviour Sciences, Law
Research Area	Religious Studies, Islamic Law
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/552
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 22 - August 30, 2023, Wednesday 17:00 - 18:30
Copyright	© 2023 Simeyye Erdoğan. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Erdoğan, Simeyye. “Mehmet Akif Ersoy’s Views on Some Issues of Islamic Family Law”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 325-328. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54